

ANIKA VAN DE WIJNGAARD

Anika van de Wijngaard (1989) is freelance journalist en woont in Leiden. Ze schrijft voor de krant met name over wetenschappelijk onderzoek.
Reacties: a.van.de.wijngaard@mediahuis.nl

Liefdesbrief schrijven aan een boom

De Leidse bomenverordening wordt aangepast en ligt tot volgende week ter inzage. De aanleiding voor de aanpassing betreft het vergunningsvrij vervangen van dode of ten dode opgeschreven bomen.

Hiervoor was er aanvankelijk een gemeentelijke meldplicht, maar dit bleek niet goed te werken. Daarom wordt dit veranderd. De gemeente Leiden wil eens in de zoveel tijd een lijst met bomen, die al dood zijn of een beperkt resterende levensduur hebben, gaan publiceren. Ben je het niet mee eens met de vergunningsvrije kap van een boom, dan heb je een maand om te reageren.

Bondenbond Rijnland twijfelt of deze bomenlijst goed gaat werken. De bond reageerde op verzoek in mei op zo'n lijst, bij wijze van proef. Niet alle genoemde plekken klopten en boominspectierapporten bleken te ontbreken. Informatie werd ook niet nagestuurd volgens de Bomenbond. Verder maakt de bond zich ook zorgen. De gemeente zou namelijk nog meer hebben aangepast in de verordening; de bond vreest dat het kappen van bomen en bosjes eenvoudiger wordt en de klimaatambities versoberen in Leiden.

Dat er zorgen zijn over bomen in de stad, begrijp ik wel. Je hoeft niet ver terug te zoeken in de archieven van deze krant om te lezen over kapfouten tijdens bouwprojecten of opknopbeurten. Verhalen van verontwaardigde bewoners in de regio die te maken krijgen met de kap van bomen in hun buurt, bijvoorbeeld vanwege een herinrichting, worden ook regelmatig opgetekend. Oude bomen worden vervangen door jonge bomen. De verklaring hiervoor luidt dan dat de jonge exemplaren beter wortelen in de nieuwe omstan-

digheden die door mensen worden gecreëerd. De reuzen die schaduw, verkoeling en rust brengen moeten maar vaarwel worden gezegd.

Het blijft natuurlijk verboden om zonder vergunning waardevolle bomen in Leiden te vellen. Al worden bomen in de vernieuwde bomenverordening geen bomen meer genoemd, maar 'houtopstand'. Het is een doorn in het oog van bomenliefhebbers. Als schrijver wil ik ook in opstand komen tegen het woord. Na deze column wens ik deze term nooit meer op te hoeven schrijven. Bomen! Het zijn bomen!

In de verordening wordt aangegeven wanneer de 'houtopstand' waardevol is. Het zijn waarden waar omschrijvingen van leeftijden, hoogtes en omvang aan gekoppeld zijn. Soorten waar maximaal tien volwassen exemplaren van zijn in de stad hebben een bijzondere waarde. De 'houtopstand' is ook waardevol als het onderdeel is van een monumentaal stadsgezicht.

Alleen al de gortdroogheid van zo'n verordening deed mij eigenlijk verlangen naar een heel ander systeem. Ik dacht aan de Australische stad Melbourne waar ongeveer tien jaar geleden werd besloten om e-mailadressen toe te wijzen aan bomen. Alle 70.000 bomen in Melbourne kregen daarop een ID-nummer en e-mailadres. Het ging niet goed met de bomen in de stad. Middels een e-mail konden inwoners problemen met een specifieke boom melden.

Er gebeurde iets bijzonders. Mensen begonnen brieven te schrijven aan de bomen. Het waren korte berichtjes, bedankjes, verzoekjes om raad en liefdesbrieven, die allemaal lieten zien wat de bomen betekenden voor de brieven-schrijvers.

Laten we in Leiden alle bomen voorzien van een e-mailadres, dacht ik. Zodat we de Leidse bomen ook berichten kunnen sturen. We kunnen dan onze dagelijkse besomeringen met ze delen, maar ze ook vertellen hoe ze ons troost en kalme hebben geboden toen we ons moe, verdrietig of alleen voelden. De gemeente kan meelesen en zo zien welke andere waarden bomen hebben.

Universiteit maakt lijst openbaar: werkt samen met Shell en Total

ANP

Leiden ■ De Universiteit Leiden heeft woensdag een overzicht gepubliceerd van de samenwerkingen met fossiele bedrijven. Studenten en onderzoekers hadden bij klimaatprotesten om zo'n lijst gevraagd.

De universiteit werkt onder meer samen met Shell en het Franse TotalEnergies. Daarnaast kreeg de Leidse instelling vorig jaar een schenking van het staatsoliebedrijf van Saudi-Arabië, Aramco.

Quantumcomputers

In het overzicht staan vier bilaterale samenwerkingen: projecten van de universiteit met één bedrijf. Zo kijkt Leiden met Shell naar de mogelijkheden om quantumcomputers te gebruiken om moleculen te bestu-

deren. Dat kan volgens de universiteit helpen bij het ontwikkelen van 'milieuvriendelijke meststoffen, nieuwe geneesmiddelen of omzetting van CO₂ naar brandstof'. Ook met TotalEnergies doet Leiden onderzoek naar quantumcomputers.

Geschiedenis

Begin vorig jaar kreeg Leiden een bedrag van 100.000 dollar, omgerekend zo'n 92.000 euro, van het Saudische Aramco. Dat geld was bedoeld voor onderzoek naar de Arabische geschiedenis en cultuur. Het project loopt dit jaar af en wordt volgens Leiden niet verlengd.

De Universiteit Leiden meldt in het overzicht ook mee te doen aan zes gezamenlijke onderzoeksprojecten, waar ook de fossiele industrie in vertegenwoordigd is.

Zo doen Leiden en andere universiteiten samen met bijvoorbeeld

Shell, de Gasunie en Vattenfall onderzoek naar het omzetten van water in waterstof en zuurstof, het omzetten van CO₂ in koolwaterstoffen en het ontwikkelen van een nieuw soort batterij. Dit onderzoek staat volgens Leiden 'in dienst van de energietransitie'.

Debat

De Universiteit Leiden praat bij de opening van het academische jaar op 4 september over duurzaamheid. Op 27 september houdt de instelling een debat met medewerkers en studenten over de samenwerking met de fossiele industrie.

De universiteiten in Utrecht en Wageningen kondigden vorige maand aan dat ze strenger kijken naar samenwerkingen met fossiele bedrijven. Ook de Vrije Universiteit in Amsterdam heeft het beleid dit jaar verscherpt.

Een Lissese familie moest in 2019 een illegaal paardenweijtje met stallen weghalen.

FOTO TACO VAN DER EB

'Worden er daadwerkelijk weer bollen geteeld in buitengebied?'

Ed Olivier

Lisse ■ Wordt de 'teruggewonnen' grond in het buitengebied van Lisse, Teylingen en Hillegom ook daadwerkelijk weer gebruikt voor bollenteelt? Het Lissese raadslid Richard van der Wiel (PvdA-GroenLinks) sloeg met die schriftelijke vraag de spijker op z'n kop.

Trots meldden de drie bollengemeenten in juni dat door handhaving tussen 2019 en 2022 ruim 35 hectare bollengrond is teruggewonnen op de bestemming schuurtjes, volkstuintjes, paardenboxen en -weijtjes. Maar de eigenaren en verhuurders van die paardenweijtjes zeggen juist dat de reststukjes grond die functie hebben gekregen, omdat ze niet geschikt zijn voor de bollenteelt.

Uit de beantwoording van de schriftelijke vragen blijkt dat het Lissese college van B en W het ant-

woord op de vraag van Van der Wiel schuldig moet blijven. „In principe is elke teruggewonnen bollengrond geschikt om gebruikt te worden voor bollenteelt. Dat is namelijk het doel van de handhaving geweest”, aldus het college.

De meeste oneigenlijk gebruikte bollengrond ligt op het grondge-

Lisse, Teylingen, Hillegom winnen grond terug, maar kennen gebruik niet

bied van Teylingen: 28,5 hectare. In Hillegom en Lisse gaat het om respectievelijk 17,4 en 5,1 hectare. Aanleiding voor de handhaving is dat te veel bollengrond verloren gaat en dat de Bollenstreek daardoor zijn functie (teelt, verwerking, handel van bollen en toerisme) dreigt te ver-

liezen.

De handhaving op oneigenlijk gebruik van bollengrond is door de drie samenwerkende gemeenten uitgebreid met de bestemming Waardevolle Graslanden. Dit grasland mag onder bepaalde voorwaarden worden gebruikt voor veeteelt, maar is specifiek bedoeld voor weidevogels. Het leef-, broed- en foeragegebied van weidevogels wordt steeds kleiner, onder andere door het strijdig gebruik van de graslanden.

Er is de sector veel aan gelegen om 2.625 hectare 'eersteklas bollengrond' te behouden, zoals afgesproken in 2009. Overigens zijn nog lang niet alle zaken afgehandeld. Van de 202 procedures lopen er nog 85. De gebruikers van de voormalige bollenpercelen hebben zich verenigd in de Stichting Waarom Weg? Volgens deze groep beschikt de Duin- en Bollenstreek ondanks de paardenweijtjes nog steeds over 3.200 hectare prima bollengrond.